

**ΕΙΣΗΓΗΣΗ ΤΟΥ ΠΡΟΕΔΡΟΥ ΤΟΥ ΣΕΒ, κ. ΔΗΜΗΤΡΗ ΔΑΣΚΑΛΟΠΟΥΛΟΥ
ΣΤΗ ΣΥΝΕΔΡΙΑΣΗ ΤΗΣ Κ.Ο. ΤΗΣ ΝΕΑΣ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑΣ
ΜΕ ΘΕΜΑ:
«ΔΙΕΘΝΗΣ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΗ ΚΡΙΣΗ: ΠΡΟΚΛΗΣΗ ΕΥΘΥΝΗΣ ΓΙΑ ΟΛΟΥΣ»**

Βουλή των Ελλήνων
19 Νοεμβρίου 2008

Κύριε Πρόεδρε,
Κυρίες και κύριοι βουλευτές,

Μόνο οι κατ' επάγγελμα αισιόδοξοι αρνούνται σήμερα αυτό που όλοι συνειδητοποιούμε με τον πιο σκληρό τρόπο: ότι οι ημέρες της ραγδαίας ανάπτυξης και του εύκολου πλουτισμού έχουν παρέλθει. Μία ορισμένη μορφή της παγκοσμιοποίησης σείεται συθέμελα –καθώς κατέρρευσε το ιδεολόγημα της παντοδύναμης, αυτορρυθμιζόμενης και ανεξέλεγκτης χρηματοπιστωτικής αγοράς.

Μίας αγοράς που δεν υπόκειτο σε κανένα κανόνα και σε καμία εποπτεία.

Μίας αγοράς που αδιαφορούσε αν βρισκόταν σε αναντιστοιχία με την κοινωνία.

Στις ημέρες μας, ζήσαμε την ανάδειξη ενός παγκόσμιου χρηματοοικονομικού καπιταλισμού που είχε αποκοπεί από την πραγματική οικονομία και την κοινωνία.

Η θεσμική διαδικασία του δανεισμού και της άντλησης επιχειρηματικών κεφαλαίων μέσω του χρηματιστηρίου, βαθμιαία στρεβλώθηκε και μετεξελίχθηκε σε αυτοτελή διαδικασία συσσώρευσης λογιστικού πλούτου, ουσιαστικά αποσυνδεδεμένη από την παραγωγική επένδυση, από την πραγματική οικονομία.

Στις ημέρες μας, φτάσαμε με τον όρο αγορά να εννοούμε ουσιαστικά μόνο την αγορά χρημάτων και όχι τον ζωτικό χώρο της παραγωγής αγαθών και υπηρεσιών.

Η παραδοσιακή διαδικασία της αποταμίευσης για μελλοντική εξασφάλιση, μετεξελίχθηκε σε αυτοτελή διαδικασία στοιχημάτων γρήγορης απόδοσης.

Στις ημέρες μας, φτάσαμε με τον όρο περιουσία να εννοούμε ουσιαστικά μόνο την τρέχουσα λογιστική αποτίμηση ακατανόητων και ριψοκίνδυνων χρηματοοικονομικών εργαλείων και όχι την αξία που χτίζεται με μακροπρόθεσμη δουλειά και σύνεση.

Αυτός είναι ο ασύδοτος χρηματοοικονομικός καπιταλισμός που προκάλεσε τα σημερινά δεινά.

Μπροστά μας ανοίγεται μία δυσσίωση και οπωσδήποτε ανηφορική περίοδος. Λειτουργία και διαχείριση της οικονομίας θα αλλάξουν ριζικά. Το πλαίσιο και οι συνθήκες της οικονομικής δράσης παγκοσμίως θα μεταβληθούν –ίσως δραματικά. Βαθμιαία θα μεταβληθεί –πρέπει να μεταβληθεί– και ο σημερινός συσχετισμός οικονομίας, κοινωνίας και πολιτικής. Διότι, η κρίση δεν είναι μόνο οικονομική. Ουσιαστικά, είναι κρίση ηθικής. Γιατί ένα οικονομικό σύστημα είναι αποτελεσματικό και βιώσιμο, μόνο όταν είναι ηθικά νομιμοποιημένο στη συλλογική συνείδηση.

Η παγκόσμια κρίση ακουμπά και τη χώρα μας. Ήδη γίνεται αισθητή από την πλειοψηφία της κοινωνίας, όπως και από την πλειοψηφία των επιχειρήσεων. Οι προβλέψεις του Προϋπολογισμού θα δοκιμασθούν σκληρά, κατά τον ίδιο τρόπο που ήδη υποφέρουν οι οικογενειακοί προϋπολογισμοί και επιβαρύνονται πολλοί επιχειρηματικοί ισολογισμοί.

Κανένας κλάδος, καμία κοινωνική ομάδα δεν είναι στο απυρόβλητο.

Κι αυτό, για μένα, σημαίνει ότι η κρίση αυτή, που απειλεί να μας κατακερματίσει, ταυτόχρονα μας προκαλεί να την αντιμετωπίσουμε ενωμένοι.

Ας μην κρυβόμαστε ωστόσο πίσω από το δάχτυλό μας : πολύ πριν ξεσπάσει η παγκόσμια χρηματοπιστωτική αναταραχή, η χώρα μας είχε πάρει τον δρόμο της οικονομικής επιβράδυνσης και της κοινωνικής ανασφάλειας. Εδώ και πολλά χρόνια, η οικονομία μας λειτουργούσε με κανόνες αλχημείας: αγοράζαμε καταναλωτικά όνειρα, ενώ στην πραγματικότητα προεξοφλούσαμε επιδοτήσεις και εκποιούσαμε το μέλλον των παιδιών μας.

Η παγκόσμια κρίση έφερε πιο έντονα στην επιφάνεια τα συμπτώματα της οικονομικοκοινωνικής μας δυσπραγίας, τις συσσωρευμένες από δεκαετίες διαρθρωτικές παθογένειες.

Η κρίση μάς απειλεί –αλλά και μας προκαλεί. Μας προσφέρει μια μοναδική – και ίσως την ύστατη– ευκαιρία να θέσουμε την ανάπτυξη και την κοινωνική πρόοδο σε νέες και υγιείς βάσεις. Η αλλαγή πλεύσης, η επιστροφή στον καπιταλισμό της πραγματικής οικονομίας, είναι σήμερα ζωτική για την επιβίωσή μας στον σύγχρονο κόσμο –για να αποτρέψουμε το φάσμα της παραγωγικής αποσάθρωσης, της οικονομικής καθίζησης, των κοινωνικών αναταραχών, της εθνικής υποβάθμισης.

Για μία εθνική διέξοδο από τα αδιέξοδα που εντείνει η παγκόσμια κρίση, είναι μονόδρομος:

- Η στροφή από την εικονική οικονομία της χρηματοπιστωτικής κερδοσκοπίας στην πραγματική οικονομία της εργασίας, της παραγωγής, του δημιουργικού μόχθου.
- Η διαμόρφωση ενός νέου μοντέλου ανάπτυξης, οριοθετημένου από νέους θεσμούς και στηριγμένου στους κλάδους αναπτυξιακής αιχμής της σύγχρονης οικονομίας.
- Ο προσδιορισμός μιας νέας ισορροπίας ανάμεσα σ' έναν δυναμικό ιδιωτικό και σ' έναν αποτελεσματικό δημόσιο τομέα, που σήμερα καλούνται να συμπράξουν για την ανάπτυξη και την κοινωνική συνοχή.

Επιστροφή στην πραγματική οικονομία σημαίνει ότι παράγονται και εξελίσσονται προϊόντα και υπηρεσίες με αντικειμενική αξία που καθορίζεται από εκείνους που τις χρειάζονται και θέλουν να τις πληρώνουν.

Σημαίνει ότι οι τιμές και οι αξίες συνδέονται με τις εξελίξεις στην παραγωγικότητα, με τις επενδύσεις σε καινοτομία, σε κτίρια και μηχανήματα, σε γνώση και σε ανθρώπους.

Επιστροφή στην πραγματική οικονομία σημαίνει επαναφορά στο προσκήνιο της σκληρής δουλειάς, της επένδυσης, και της αποταμίευσης.

Σημαίνει ρεαλιστική εκτίμηση του επιχειρηματικού ρίσκου, μακροπρόθεσμο ορίζοντα και ουσιαστική ανάληψη ευθύνης από τις επιχειρήσεις απέναντι στους εργαζόμενους και την κοινωνία.

Επιστροφή στην πραγματική οικονομία σημαίνει ανασυγκρότηση της οικονομίας με κριτήρια την παραγωγικότητα, την προστιθέμενη αξία, την ανταγωνιστικότητα.

Η ανασυγκρότηση αυτή δεν μπορεί να επιτευχθεί χωρίς αλλαγές στους θεσμούς. Η ανάπτυξη δεν δημιουργεί θεσμούς. Οι θεσμοί δημιουργούν ανάπτυξη. Γι' αυτό σήμερα, περισσότερο παρά ποτέ, η χώρα χρειάζεται τον εκσυγχρονισμό του πλαισίου κανόνων και πρακτικών που καθορίζουν τη λειτουργία του κράτους δικαίου, της διοίκησης, της παιδείας, της επιχειρηματικής δράσης.

Στους τομείς αυτούς τα διεθνή στοιχεία για τη χώρα μας είναι αμείλικτα καταδικαστικά. Τόσο, ώστε η Ελλάς να μην κατατάσσεται πλέον στην κατηγορία των πιο αναπτυσσόμενων χωρών.

Η αποτελεσματική λειτουργία και ανεξαρτησία των θεσμών θα επιτευχθεί μόνο με τη δραστική μείωση των γραφειοκρατικών διαδικασιών, τον εξοβελισμό της κομματικοκρατίας από όλες τις πτυχές της ζωής μας και την ποιοτική και οργανωτική αναγέννηση της δημόσιας διοίκησης με μοναδικό κριτήριο την υπηρεσία του πολίτη με αποτελεσματικότητα.

Στη σύγχρονη εποχή μας χρειαζόμαστε μία αντίληψη που να αναγνωρίζει ότι ούτε ο άγριος φιλελευθερισμός του 19^{ου} αιώνα και των αρχών του 21^{ου} ούτε ο εκτεταμένος κρατικός παρεμβατισμός του 20^{ου} μπορούν πλέον να εγγυηθούν τη λειτουργία ενός συστήματος που εξασφαλίζει ταχεία οικονομική ανάπτυξη, κοινωνική συνοχή και πολιτική σταθερότητα.

Και οι δύο φιλοσοφίες έχουν πέσει θύματα των ελπίδων που διέψευσαν και των επιπτώσεων που επέφεραν.

Σε μία ισορροπημένη κοινωνία οφείλουν να συνυπάρχουν και ο δημιουργικός ιδιωτικός και ο αποτελεσματικός δημόσιος τομέας –ο καθένας με σαφείς και κοινά αποδεκτούς ρόλους– σε μία σχέση ισορροπίας βασισμένη στην πραγματική οικονομία, στην ιδιωτική πρωτοβουλία και την κοινωνική μέριμνα, στην ηθική της επιχειρηματικότητας και την αξιοπρέπεια της εργασίας, στον σεβασμό προς τον πολίτη – πελάτη, στη διαφάνεια και στην αξιοκρατία.

Πάνω απ' όλα, όμως, χρειάζεται σήμερα να δείξουμε έμπρακτα πίστη στο εθνικό κεφάλαιο των ανθρώπων που συναπαρτίζουν το δημιουργικό δυναμικό αυτού του τόπου. Διαθέτουμε δυνάμεις που δικαιολογούν ελπίδες και υπόσχονται προοπτικές. Αρκεί να κινητοποιηθούν και να δουλέψουν.

Η σημερινή Ελλάδα δεν εμπνέει τους προικισμένους νέους της για εργασία και δημιουργία. Το πελατειακό κράτος, η ασφυκτική κομματικοκρατία φράζουν τον δρόμο στους αξιότερους και ευνοούν σκανδαλωδώς τους μετριότερους. Λείπει η αξιοποίηση των ανθρώπινων πόρων, ο σχεδιασμός και η έμπνευση που θα αναγεννήσουν την ελπίδα και θα ξαναδέσουν τα καλύτερα παιδιά μας με τον τόπο τους και με τη δίψα για προκοπή.

Κρίση όμως, δεν σημαίνει καταστροφή. Σημαίνει ανάγκη ανασύνταξης και ανασυγκρότησης. Σημαίνει αναπροσαρμογή των αντιλήψεων και της συμπεριφοράς μας, υπό το βάρος παθημάτων που πρέπει να μας γίνουν μαθήματα.

Η άμεση οικονομική πρόκληση είναι εμφανής: Σήμερα απαιτείται, περισσότερο από ποτέ, αποτελεσματική και άμεση αντιμετώπιση των πιεστικών προβλημάτων του δημοσίου χρέους, του ελλείμματος στο ισοζύγιο πληρωμών, της υστερούσας ανταγωνιστικότητας. Σήμερα απαιτείται αύξηση των εξαγωγών σε προϊόντα μέσης και υψηλής τεχνολογίας, διόγκωση του ενδοκλαδικού εμπορίου, κλείσιμο της ψαλίδας ανάμεσα στις δυνητικές και τις πραγματικές μας εξαγωγές, άνοιγμα όλων των αγορών στον ανταγωνισμό.

Μία βαθιά δομική κρίση, σαν αυτή που βιώνουμε, μπορεί να σημαίνει το τέλος μιας εποχής –αλλά όχι και το τέλος του κόσμου. Αντίθετα, εμπεριέχει την αρχή μιας νέας εποχής –τους κανόνες της οποίας σ' εμάς εναπόκειται να προσδιορίσουμε– κι όχι στον όποιο από μηχανής θεό.

Η ευρύτερη πρόκληση για μας, τούτη την ώρα, σε τούτον τον τόπο, είναι να ξεφύγουμε από το τέλμα ενός συστήματος που εκτρέφει τις «φούσκες» πάσης φύσεως. Και να οικοδομήσουμε από την αρχή ένα σύστημα πραγματικών αξιών –σε όλα τα επίπεδα: της οικονομίας, της πολιτείας, της κοινωνίας.

Είναι μία πρόκληση που απευθύνεται άμεσα στο Κράτος και το πολιτικό σύστημα, απ' όπου αναζητούνται κατ' αρχήν οι μεγάλες αποφάσεις, οι αποφασιστικές παρεμβάσεις, το πλαίσιο εθνικής δράσης. Αλλά, εξίσου καθοριστική μπορεί και πρέπει να είναι η συμβολή της επιχειρηματικής τάξης σε μια τέτοια επένδυση στο κοινό μας μέλλον. Μπροστά στην κρίση, ο επιχειρηματικός κόσμος δεν αδιαφορεί. Γιατί δεν μπορεί να υπάρξει επιχειρηματική δράση όταν στον τόπο επικρατούν οι νόμοι της αδράνειας. Οι επιχειρήσεις δεν επιτυγχάνουν μέσα σε μία κοινωνία που αποτυγχάνει.

Είναι ευθύνη όλων μας: των ηγεσιών όλων των κομμάτων, όλων των φορέων, είναι ευθύνη της ίδιας της κοινωνίας να φέρουν στο προσκήνιο τις πραγματικές ανανεωτικές δυνάμεις, όλες εκείνες τις δημιουργικές δυνάμεις που μπορούν να ωθήσουν τον τόπο προς τα εμπρός, να ενεργοποιήσουν τις εφεδρείες όλης της κοινωνίας, να δείξουν και να ανοίξουν τον δρόμο για μία προοδευούσα σύγχρονη Ελλάδα.

Αυτή είναι η κοινή ευθύνη μας.

Αυτός είναι ο εθνικός μονόδρομος για την έξοδο από την παγκόσμια κρίση.